

ПЕРЕКЛАД АНГЛІЦИЗМІВ У НІМЕЦЬКОМУ БІЗНЕС-ДИСКУРСІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

TRANSLATION OF ANGLICISMS IN GERMAN BUSINESS DISCOURSE INTO UKRAINIAN

Махоніна Н.Г.,

orcid.org/0000-0003-0630-7292

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри перекладу

Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

Шарко А.А.,

orcid.org/0000-0001-8888-8451

старший викладач кафедри мовознавства та європейських мов,

Горлівського інституту іноземних мов Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

Статтю присвячено комплексному аналізу перекладу англіцизмів у німецькомовному бізнес-дискурсі українською мовою. Актуальність дослідження зумовлена стрімким зростанням кількості англійських запозичень у сучасній німецькій мові, що особливо помітно у сфері бізнес-комунікації, де англійська виконує роль глобальної мови професійної взаємодії. У роботі окреслено лінгвістичні та позалінгвістичні чинники активного проникнення англіцизмів у німецьку мову, зокрема структурну спорідненість германських мов, високу словотвірну гнучкість німецької, домінування англійської у міжнародному бізнесі та прагнення до уніфікації термінології. На основі аналізу німецькомовних текстів бізнес-дискурсу визначено основні способи відтворення англіцизмів українською мовою: транскодування (транслітерація й транскрипція), калькування, описовий та пояснювальний переклад, добір українських лексичних відповідників, часткове й повне трансплантування іншомовних одиниць. Особливу увагу приділено випадкам безеквівалентної лексики, коли перекладач змушений застосовувати трансформації для забезпечення семантичної, стилістичної та прагматичної адекватності. Показано, що в українській перекладацькій практиці найчастотнішими є транскодування та калькування, тоді як у німецькому бізнес-дискурсі поширеним є пряме включення англійських формул і гібридних словотвірних моделей. Проаналізовано переваги й недоліки кожного способу перекладу, зокрема багатослівність описових конструкцій, обмежений дериваційний потенціал кальки та ризик варваризації мови при надмірному прямому запозиченні. Зроблено висновок, що оптимальний вибір перекладацької стратегії має враховувати словотвірну модель англіцизму, його функцію в тексті, ступінь усталеності та норми мови-реципієнта. Отримані результати мають практичну цінність для навчання перекладачів, укладання словників та стандартизації бізнес-термінології в українській мові.

Ключові слова: англіцизми, німецький бізнес-дискурс, перекладацькі трансформації, транскодування, калькування, описовий переклад, пояснювальний переклад, пряме запозичення.

The article focuses on a comprehensive analysis of the translation of anglicisms used in German language business discourse into Ukrainian. The relevance of the study is justified by the rapid growth in the number of English borrowings in modern German, which is particularly noticeable in the field of business communication where English serves as the global language of professional interaction. The paper outlines the linguistic and extra-linguistic factors of the active entry of anglicisms into the German language, in particular the structural similarity of Germanic languages, the high word-formation flexibility of German, the dominance of English in international business, and the tendency for terminology unification. Based on an analysis of German-language business discourse texts, the main methods of reproducing anglicisms in Ukrainian are identified: transcoding (transliteration and transcription), calquing, descriptive and explanatory translation, selection of Ukrainian lexical equivalents, partial and complete transplantation of foreign language units. Particular attention is paid to cases of non-equivalent vocabulary, when the translator is forced to apply transformations to ensure semantic, stylistic and pragmatic adequacy. It is shown that in Ukrainian translation practice, transcoding and calquing are the most frequent, while in German business discourse, the direct inclusion of English formulas and hybrid word-formation models is common. The advantages and disadvantages of each translation method are analyzed, in particular the verbosity of descriptive constructions, the limited derivational potential of calques and the risk of language barbarization through excessive direct borrowing. It is concluded that the optimal choice of translation strategy should take into account the word-formation model of the anglicism, its function in the text, the degree of stability, and the norms of the recipient language. The obtained results are of practical value for compiling dictionaries, training translators, and standardizing business terminology in the Ukrainian language.

Key words: anglicisms, German business discourse, translation strategies, transliteration and transcription, calque, descriptive translation, explanatory translation, direct borrowing.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Вплив мов на міжнародний бізнес є предметом численних дискусій. Німецька мова (далі – НМ) має репутацію сприйнятливої до впливу англійської мови (далі – АМ) через низку як лінгвістичних (спорідненість двох мов, їхня структурна сумісність, висока мовна гнучкість НМ через її сильну традицію словоскладання), так і позалінгвістичних факторів (домінування АМ як міжнародної, культурний вплив англійської мови на світ, соціальний престиж АМ). Щодо сучасного німецького бізнес-дискурсу, то прагнення спростити бізнес-контакти, відповідати міжнародним стандартам ділового партнерства, а також комп'ютеризація ділового світу призвели до того, що перенасиченість мови бізнесу англіцизмами викликає обґрунтовану критику вже не лише з боку мовних пуристів: «*Auf dem internationalen Markt macht man sich dann doch eher mit Outsourcing (Ausgründung), Joint Ventures (Gemeinschaftsunternehmen) oder Cost-Benefit-Analysis (Kosten-Nutzen-Analyse) verständlich, um den Break-even-Point (Gewinnschwelle) überschreiten zu können. Ein Goal (Ziel), das natürlich nur mit viel Support (Unterstützung) erreicht werden kann. Darum rekrutiert (anheuern) das Human Resources Department (Personalabteilung) nach dem Career Check (Lebenslaufbewertung) nicht nur Consulter (Berater) oder eine Office-Managerin (Sekretärin), sondern auch High Potentials (hoch qualifizierte Nachwuchskräfte) in edlen Outfits (Kleidung), die ihren Eigenvalue (Wert) kennen und Soft Skills ... mitbringen. Und wenn die dann dank ihrer Performance (Leistung) oder Mailings (Aussendungen) einen Leverage-Effect (Hebelwirkung) erreicht haben, stimmt – hoffentlich – ihre Work-Life-Balance (ausgeglichenes Leben) und der Cashflow (Zahlungsfähigkeit) des Unternehmens. Und falls nicht, werden die Young Professionals ... zwar aufgrund mangelnder Credibility (Glaubwürdigkeit) vom Boss gefired (entlassen)*» [14]. Цей вигаданий К. Денер іронічний текст, який містить як англіцизми, так і їхні німецькі відповідники, недвозначно закликає до запобігання утворення подібних псевдонімецьких опусів. «Рекомендації щодо використання англіцизмів у німецькомовних федеральних текстах» [15], видані Федеральною канцелярією, також наполегливо радять шукати та використовувати існуючі німецькі еквіваленти замість іноземних слів. Хай там як, але наразі не залишається нічого іншого, як констатувати факт: сучасний етап розвитку НМ характеризується впливом англіцизмів у всіх

сферах, а особливо це помітно у бізнес-дискурсі, що й обумовлює звернення до цієї теми, в тому числі з перекладацької перспективи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблематика перекладу та адаптації англійських запозичень у німецькій та українській мовах (далі – УМ) загалом привертала увагу низки дослідників. Зокрема, Б. М. Ажнюк аналізував переклад і адаптацію іноземних слів в УМ [1], І. В. Козаченко – переклад англійських неологізмів [8], а В. В. Акуленко – інтернаціоналізмів [2]. Загальні аспекти перекладу англіцизмів розглядали Н. В. Білоус і С. В. Сальник [3], Н. Р. Харчук [12], Н. А. Ясинецька [13]. Окремі галузеві напрями також отримали висвітлення: Р. А. Плєсконос досліджував переклад англіцизмів у німецькомовному публіцистичному дискурсі [10], а Л. С. Харламова та С. В. Тимченко – англійські запозичення в німецькій термінології міжнародних авіаційних перевезень [11].

Водночас переклад англіцизмів з німецького бізнес-дискурсу УМ представлений у науковій літературі лише фрагментарно. Окремі аспекти цієї проблематики порушували Л. С. Івашкевич, яка розглядала англо-американізми у контексті фахової підготовки перекладачів [6], Г. Дуднік – у фінансово-економічній сфері [5], Н. Коваленко – у сфері маркетингу [7], а Л. Науменко – у межах бізнес-термінології [9]. Проте ці дослідження не формують цілісної картини, що свідчить про необхідність подальшого комплексного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У перекладацькій практиці сформувався певний набір усталених способів відтворення запозиченої лексики. Зазвичай перекладацьке завдання розв'язується шляхом добору адекватного відповідника з наявних у словникових джерелах варіантів. Проте нерідко трапляються випадки, коли лексичні відповідники для окремих одиниць мови оригіналу відсутні в словниках мови перекладу (далі – МП). У таких ситуаціях перекладач змушений застосовувати одну з перекладацьких трансформацій, що забезпечують семантичну, стилістичну та прагматичну відповідність вихідного й цільового текстів.

Якщо при наявності в тексті англіцизмів німецькі перекладачі з очевидних причин ніколи не вдаються до їх **транслітерування** (*Mit einem Klick auf eine Card gelangen die User zu einem In-App-Katalog, in dem sie Artikel auswählen und über die externe Webseite der Brand kaufen können*), то в українській перекладацькій традиції саме

передача літер іншомовного слова за допомогою літер алфавіту МП є частотним способом перекладу лексичної одиниці (далі – ЛО) іншомовного походження. Пор.: *Один клік на картку переводить користувачів до каталогу в додатку, де вони можуть вибрати товари та придбати їх через зовнішній веб-сайт бренду.*

Також в українських перекладачів є можливість вдаватися до **транскрипції** – передачі звукової оболонки іншомовного слова за допомогою літер алфавіту МП. Транскрибовані англіцизми є зазвичай поняттями або словами термінологічного характеру, наприклад: *Sie sollen straffrei bleiben, wenn sie alle illegalen Files in ihren Computern löschen und nicht länger Songs im Internet tauschen* vs *Вони не будуть притягнуті до відповідальності, якщо видалять усі незаконні файли зі своїх комп'ютерів і більше не будуть обмінюватися піснями в Інтернеті.*

На відміну від текстів україномовного бізнес-дискурсу в НМ поширеним є варіант з **трансплантуванням**, особливо наочно виступають прямі включення готових мовних формул: *Aber es gibt keinen goldenen Weg zur guten Rede, nach dem Motto one size fits all* / *Але не існує ніякого магічного шляху до гарної промови, який би підходив геть усім* (букв. «відповідав девізу «один універсальний розмір для всіх»); *Last but not least: Vergessen Sie nicht ... die indirekte Anrede «man» zu vermeiden* / *І останнє, але не менш важливе: не забувайте... уникати непрямой форми звертання «man».*

Г. Дуднік [5] виділяє особливий вид передачі понять з мови-джерела, тотожний частковому трансплантуванню, який вона називає **прямим запозиченням**. Його сутність полягає у використанні англіцизму в симбіозі з лексемою, прияманною мові-реципієнту, з вказівкою на рід або вид. Як у НМ, так і в УМ він проявляється ідентично: англійська ЛО *PR-department* передається як *PR-відділ* і *PR-Abteilung*, а *VIP-seats* як *VIP-місця* та *VIP-Plätze* відповідно. Г. Дуднік вважає, що англіцизми в сучасному німецькому й українському бізнес-дискурсі в переважній більшості відповідають вимогам, що висуваються до слів-термінів – максимальна точність та лаконічність, тому пряме запозичання як спосіб перекладу «часто відбувається саме задля економії мовних засобів порівняно з питомими чи калькованими описовими виразами» [5, с. 242].

Побіжно зауважимо, що в НМ через велику її спорідненість з АМ іноді важко розрізнити, чи є гібридні слова результатом часткового перекладу чи продуктивного словотворення. В тек-

стах бізнес-дискурсу зустрічається багато гібридних словосполучень, утворених за англійською моделлю (на кшталт того ж *PR-department*), при цьому вони складаються з усталеного англіцизму та німецької основи: *SWOT-Analyse* (SWOT-аналіз), *Benchmarking-Projekt* (проект бенчмаркінгу), *Benchmarking-Objekt* (об'єкт бенчмаркінгу). Дефісні сполуки цього типу демонструють потенціал НМ для творчого використання англіцизмів у різних продуктивних словотвірних моделях, наприклад: 1) *Die USP-Analyse ist ein Werkzeug, das Unternehmen dabei hilft, ihren Unique Selling Proposition (USP), also ihr einzigartiges Verkaufsversprechen, zu identifizieren und zu entwickeln* / *Аналіз УТП – це інструмент, який допомагає компаніям визначити і розробити свою унікальну торгову пропозицію («УТП»)*. 2) *Haben Sie das Produkt abgegrenzt, für welche(s) Sie eine USP-Nutzenargumentation erarbeiten wollen?* / *Чи визначили ви продукт(-и), для якого(-их) хочете розробити аргументацію переваг УТП?*

Безеквівалентні англіцизми часто передаються у МП за допомогою **перифрастичного (описового) перекладу**. Його сутність полягає в розкритті значення ЛО вихідної мови за допомогою розгорнутих словосполучень, які проявляють істотні ознаки явища, яке позначається цією ЛО, тобто за допомогою її дефініції (визначення) на МП [4, с. 42]. У лінгвістичних студіях вживаються також терміни «дескриптивна перифраза», «пояснювальний переклад», «опис», «пояснення», «тлумачення», «подвійна номінація». Такий спосіб перекладу використовується у бізнес-дискурсі обох мов. Наприклад, у німецьких текстах: *Personen, die in der digitalen Welt aufgewachsen sind (Digital Natives), ... haben ein ausgeprägtes Sozialleben in der digitalen Welt. Online-Plattformen dienen ihnen als Quelle für Informationen, Unterhaltung und sozialen Austausch. Die Fähigkeiten und das Wissen der Digital Natives, sind für die moderne Wirtschaft von unschätzbarem Wert* або українських: *Люди, які виростили в цифровому світі (цифрові аборигени), ... мають яскраво виражене соціальне життя в цифровому світі. Онлайн-платформи стають для них джерелом інформації, розваг та соціальної взаємодії. Навички та знання цифрових аборигенів є безцінними для сучасної економіки.*

Таку стратегію зазвичай використовують при першому включенні англіцизмів у текст перекладу: спочатку їх супроводжують описовим перекладом, а далі вже вживають в оригінальній орфографічній формі (див. німецькомовний приклад вище) або МП (див. його україномовний

переклад). Очевидно, що звертання до описового перекладу доцільно лише як разовий прийом: громіздкість описових словосполучень – істотний недолік методу, хоча завдяки саме цьому типу перекладу досягається більша прозорість змісту поняття. Інша вада багатослівних термінів-описів – низький дериваційний потенціал (від них важко, якщо взагалі можливо, утворювати похідні терміни). Однак і **метод прямого запозичення**, який можна було б вживати як альтернативу описовому перекладу, зазнає не меншої критики, оскільки він сприяє варваризації МП, примушуючи реципієнтів перекладу знати іноземну мову [5, с. 242]. Якщо подивитись на продовження тексту про цифрових аборигенів, то там в ньому повторне вживання *Digital Natives* автоматично передбачає появу *Digital Outsider* та *Digital Immigrant: Im Gegensatz zu älteren Generationen, den sogenannten «Digital Immigrants» oder «Digital Outsider», haben Digital Natives oft ein intuitives Verständnis für digitale Technologien. / На відміну від старших поколінь, так званих «цифрових іммігрантів» або «цифрових аутсайдерів», цифрові аборигени часто мають інтуїтивне розуміння цифрових технологій, що дійсно вимагає від німецькомовного читача якихось хоча б мінімальних знань АМ.*

Окремим видом описового перекладу можна вважати **пояснювальний переклад**. Пояснювальний переклад знаходиться дуже близько до тлумачення слова, наприклад: *Sie müssen eine sog. Emotionale Intelligenz (EQ als Pendant zum IQ) aufbauen / Вам потрібно розвивати так званий емоційний інтелект (EQ – аналог IQ); ... haben einen Plan B (was tun, wenn ... passiert) / мати план Б (що робити, якщо ... трапиться).*

І в описовому, і в пояснювальному перекладі відбувається подвійна номінація, яка дозволяє читачеві сприйняти повне значення слова, що є безсумнівною перевагою стратегії. Однак це може призвести до того, що текст виглядатиме багатослівним, тому іноді, щоб запобігти громіздкості, пояснення подається окремо в самостійному реченні: *Es bietet sich auch der Begriff Lean Management an. Darunter versteht man ein ganzes Bündel von Maßnahmen, die alle der Rationalisierung eines Unternehmens dienen / На думку спадає також термін «ощадливий менеджмент» (Lean Management). Це цілий комплекс заходів, які слугують для раціоналізації компанії. Якщо текст передбачає саме читання (без аудіо-візуального супроводу), доцільно додавати виноски: це полегшить структуру речення.*

У деяких випадках у німецькомовних текстах спочатку вводився німецький термін, а потім його англійський еквівалент, який використовувався й далі, оскільки він часто був коротшим і точнішим: *Damit sind wir beim Marketing-Begriff des sogenannten Alleinstellungsmerkmals (engl. unique selling proposition oder unique selling point oder kurz USP).*

І. В. Козаченко вважає описовий і пояснювальний переклад найпоширенішим способом передавання нових утворень іншою мовою [8, с. 166]. Утім навіть при оптимальному підборі пояснювального еквівалента для нього характерні такі недоліки, як багатослівність та деяка факультативність еквівалента в МП, наприклад: *Der Aufbau solcher Muster – das Branding – nimmt einige Zeit in Anspruch / Створення таких патернів – брендинг – займає певний час; der Flipchart (ein mit Filzstift beschriftbarer Tafelblock) / флінчарт (дошка, на якій можна писати фломастером).*

Ще одним поширеним варіантом відтворення іншомовізмів у МП є **калькування** – спосіб передачі ЛО, які виникли на чужому ґрунті, шляхом перекладу зі збереженням внутрішньої форми або у випадках, коли поняття виражене словосполученням, шляхом точного перекладу складових частин. Суть калькування полягає в тому, що компоненти безеквівалентної ЛО (морфеми безеквівалентного слова або лексеми безеквівалентного сталого словосполучення) замінені їхніми буквальними відповідниками на МП.

Калькування як перекладацький прийом активно застосовується при перекладі складних слів або термінів бізнес-дискурсу, наприклад: *die Geld-zurück-Garantie* (від англ. *money-backguarantee*) / гарантія повернення грошей; *das Marktrisiko* (від англ. *market risk*) / ринковий ризик; *die Geschäftsentwicklung* (від англ. *business development*) / розвиток бізнесу; *die Marktvolatilität* (від англ. *market volatility*) / волатильність ринку; *der Verkaufsleiter* (від англ. *sales-manager*) / менеджер з продажу; *der Außenseiter* (від англ. *outsider*) / аутсайдер. Також калькуванню добре піддаються власні назви організацій: *Europäische Bankenaufsichtsbehörde* (від англ. *European Banking Authority – EBA*), *Europäische Zentralbank – EZB* (від англ. *European Central Bank – ECB*).

Іноді калькування застосовується лише до одного з компонентів складеного слова (терміну), тоді йдеться про **напівкальки**, наприклад: *das Risikomanagement* (від англ. *risk management*) / управління ризиками; *die Portfolio-Optimierung* (від англ. *portfolio optimization*) / оптимізація

портфеля; *die Kreditwürdigkeitsprüfung* (від англ. *credit assessment*) / оцінка кредитоспроможності; *Kapitalanforderungen* (від англ. *capital requirements*) / вимоги до капіталу. Досить часто калькування застосовуються в перекладі до таких складних термінів, що були утворені за допомогою поширених слів загального вжитку.

Калькування не завжди буває звичайною механічною операцією з метою перенесення вихідної форми у МП. Дуже часто доводиться вдаватися до різного роду трансформацій. У першу чергу це стосується зміни відмінкових форм, кількості слів у словосполученні, афіксів, порядку слів, морфологічного або синтаксичного статусу слова. Нерідко в процесі перекладу калькування використовується одночасно з іншими перекладацькими трансформаціями, але воно є можливим лише тоді, коли утворений таким шляхом перекладний відповідник не порушує норми вживання і сполучуваності слів у МП. Обираючи між транскодуванням та калькуванням, перевагу віддають останньому, оскільки транскодовані ЛО нерідко є по суті псевдословами, які насправді не мають сенсу у МП.

Калькування з АМ є продуктивним способом поповнення термінології як в українському, так і німецькому бізнес-дискурсі. При використанні цього методу утворюються дві групи кальок:

- морфемні: *service center* > *Dienstleistungszentrum* та *сервісний центр*; *product life cycle* > *життєвий цикл продукту* та *Produktlebenszyklus*;
- семантичні: *allowance* > *Geldunterstützung* та *грошова допомога*; *portfolio analysis* > *Portfolioanalyse* та *аналіз «перспектив-ризиків»*.

Висновки з дослідження. Переклад українською англіцизмів у німецькомовних текстах бізнес-дискурсу – складне й багатогранне завдання, обумовлене кількома факторами (узуальністю / okazional'no'ist'iu ЛО, її лексикографічною кодифікацією, словотвірною моделлю тощо).

За умови лексикографічної кодифікації проблему перекладу вирішують, обираючи відповідний еквівалент слова в мові оригіналу з кількох варіантів, запропонованих у словнику МП. За її відсутністю застосовуються перекладацькі трансформації.

Згідно проаналізованих даних *транскодування* (як у формі транслітерування, так і у формі транскрипції) є в українській перекладацькій традиції найчастотнішим способом перекладу англіцизмів у німецькомовному бізнес-дискурсі. Також продуктивними є *калькування*, *описовий переклад*, *добір еквівалентів з-поміж української лексики*. Для досягнення адекватності часто відбувається поєднання різних способів перекладу.

Відтворюючи англіцизми у мові-реципієнті треба також брати до уваги їхню словотвірну модель. При перекладі складних або складно похідних слів найчастіше застосовують калькування. У випадку англійської аббревіації потрібно додатково враховувати, що інколи для аббревіатури у МП не існує еквівалента у вигляді аббревіатури, а тільки розгорнутий термін, або аббревіатуру взагалі треба переносити в текст МП прийомом трансплантації.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в розширенні корпусу німецькомовних бізнес-текстів та уточненні критеріїв вибору оптимальної перекладацької стратегії для різних типів англіцизмів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ажнюк Б. М. Англізми в сучасній українській, російській і чеській мовах. Мовознавство. 2008. № 2-3. С. 190–207.
2. Акуленко В. В. Запитання інтернаціонального словникового складу. Харків, 2001. 203 с.
3. Білоус Н. В., Сальник С. С. Проблеми перекладу англіцизмів у німецькомовних текстах українською мовою. Міжнародний філологічний часопис. 2021. Vol. 12, № 1. С. 75–79.
4. Бондар М. В. Описовий переклад як спосіб відтворення безеквівалентної турецької лексики в українських художніх перекладах. Science and Education a New Dimension. Philology. 2014. № II (5), Is. 28. С. 42–46.
5. Дуднік Г. Англомовні запозичення в українській фінансово-економічній термінології та особливості їх перекладу. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика». 2013. Вип. 20. С. 241–243.
6. Івашкевич Л. С. Англо-американізація німецької мови та підготовка перекладачів. Наукові записки. Серія «Філологічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). Кн. 3. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2014. С. 203–207.
7. Коваленко Н. Калькування термінів маркетингу у континуумі процесу запозичення: німецько-український аспект. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Вип. 126. С. 174–178.
8. Козаченко І. В. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2014. Т. 2, № 25. С. 166–168.
9. Науменко Л. Проблеми перекладу бізнесової термінології з англійської на українську мову. Українська термінологія і сучасність: зб. наук. праць. Київ: КНЕУ, 2001. Вип. IV. С. 200–201.

10. Плесконос Р. А. Функціонування англіцизмів в текстах німецькомовного публіцистичного дискурсу (в перекладацькому аспекті): магістерська дис. 035 Філологія / наук. кер. Г. Л. Лисенко. Київ, 2018. 80 с.
11. Харламова Л. С., Тимченко С. В. Використання англомовних запозичень у німецькій термінології міжнародних авіаційних перевезень. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2017. С. 140–42.
12. Харчук Н. Р. Особливості перекладу англіцизмів українською мовою. Інноваційні технології іншомовної підготовки працівників правоохоронних органів і фахівців із права: матеріали наук.-метод. семінару (Київ, 20 жовтня 2022 р.). С. 47–50.
13. Режим доступу: <https://elar.naiau.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/55ca7bc0-4749-4973-9e08-90deae9ab4da/content> (дата звернення: 09.12.2025).
14. Ясинецька Н. А. Переклад як передумова запозичення нових англіцизмів до української мови. Лінгвістичні дослідження. Актуальні проблеми сучасного художнього і галузевого перекладу: матеріали IV Міжнар. наук.-метод. семінару (21 берез. 2013 р.). Горлівка: ПІМ ДВНЗ ДДПУ, 2013. С. 81–84.
15. Döhner C. Für und wider des angloamerikanischen Einflusses auf den deutschen Wortschatz. 2000. 12 S.
16. Empfehlungen für den Umgang mit Anglizismen in deutschsprachigen Texten des Bundes. Режим доступу: <https://www.bk.admin.ch/dam/bk/de/dokumente/sprachdienste/empfehlungen-anglizismen-maerz-2020.pdf.download.pdf/empfehlungen-anglizismen-maerz-2020.pdf> (дата звернення: 09.12.2025).

Дата першого надходження рукопису до видання: 24.11.2025
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 19.12.2025
Дата публікації: 31.12.2025